

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănașana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Ghirla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Trărnăveana, Țimișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmartin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Abonamentul:

pe 1 an K 20.—, pe 1/2 an K 10.—

Redactor responsabil:

VASILE VLĂICU.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 15 fileri.

Aprovizionarea populațiunii.

În legătură cu cele publicate în primul loc al Nr. 24 al revistei noastre dela 30 Iunie a. c. sub titlul: «*Rechiziționarea recoltei anului 1917*», dăm aici părțile esențiale ale ordonanței guvernului cu privire la *aprovizionarea populațiunii cu bucate*, apărută sub Nr. 2639/1917 M. E.:

§ 1. §-ul 3 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. cu privire la sechestrarea și la rechiziționarea recoltei grâului, secării, îndoiturilor (grâu mestecat), meiului, orzului și ovășului se întregește cu aceea, că *este oprit a întrebuința grâu, secară și îndoituri la nutrire animalelor*. Tot așa este oprită și întrebuințarea orzului spre acest scop, întrucât nu se va lua o dispoziție anume în această privință.

§ 2. Până la începerea activității comisiilor de primire, ce sunt a se înființa, producătorul poate să-și vândă prisosul produselor sale fiecărui comisionar al Societății pe acții pentru produse de războiu, conform modalităților stabilite în ordonanța Nr. 58.000/1917 a prezidentului oficiului regnicolar de alimentare a poporului.

§ 3. § 6 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. se cassează și în loc se stabilesc următoarele dispoziții:

Cel-ce însuș nu este producător, sau cel-ce nu-și poate acoperi trebuința casnică din recolta proprie, este îndreptățit să cumpere până la timpul, când comisia de primire își va în-

cepe activitatea pe teritoriul comunei, cel mai târziu însă până la 15 Octomvrie 1917, pe baza unei legitimații de cumpărare liberată de primăria comunală (primarul orașului), grâu, secară, îndoituri, mei și orz pentru trebuința casei proprii, pe teritoriul comunei în care locuiește și dela producătorul designat de primăria comunală în legitimația de cumpărare. Președintele oficiului de alimentare a poporului poate să extindă, în cazuri întemeiate, îndreptățirea de cumpărare și asupra teritoriului *altei* comune sau a *altui* cerc.

După ce comisia de primire constituită conform §-ului 4 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. s-a început activitatea pe teritoriul comunei, își perd valabilitatea legitimațiile de cumpărare amintite în alineatul precedent, însă numai întru atâta, că cel îndreptățit la cumpărare nu mai poate cumpăra cantitatea de produse numită dela producătorul designat în legitimația de cumpărare, ci numai pe calea comisiei de primire și prin mijlocirea aceleia dela Societatea pe acții pentru produse de războiu. După produsele cumpărate în felul acesta nici Societatea pentru produse de războiu, nici comisionarul nu-și pot socoti vr'o proviziune, dacă Societatea numită, respective comisionarul nu au luat în primire de fapt bucatele dela producător.

Pentru comunele, cari asigură cumpărarea în mod nemijlocit a bucatelor de trebuință locuitorilor, cari pe timpul secerișului nu au fost în situația materială de a putea plăti cu bani gata întregă cantitatea de bucate necesară pe un an, se poate compută, în contul cum-

părătorilor, o proviziune moderată, stabilită de ministrul de agricultură.

Dacă procurarea bucatelor de trebuință pentru casă, pe calea comisiei de primire, s'ar lovî de pedeci, cari ar periclita asigurarea intereselor de aprovizionare, prezidentul oficiului de alimentare regnicolar poate dispune, prin ordonanță, ca cei îndreptățiți să poată cumpăra și pe mai departe nemijlocit, cantitatea de bucate designată, pe baza legitimației de cumpărare, dela producătorul numit în legitimație.

Autoritățile, chemate să libereze legitimațiile de cumpărare, trebuie să poarte protocol referitor la aceste legitimații.

Referitor la procurarea bucatelor de trebuință *pentru economie*, fie prin cumpărare nemijlocită sau în alt mod, se vor lua dispoziții într-o ordonanță deosebită.

Dispozițiile §-lui 6 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. sunt schimbate prin dispozițiile ordonanței de față.

§ 5. Se omite dispoziția din § 8 al ordonanței citate, prin care primul ofician al comitatului ar fi îndatorat să dea mână de ajutor Societății pe acții pentru produse de războiu la aranjarea magazinelor necesare pe teritoriul comitatului. Totuși această dispoziție nu scoate de sub responsabilitate pe comisionar în cazul când, din vina sau întrelăsarea dănsului, prisosul de bucate nu ar rămâne în stare bună.

§ 6. §-ul 12 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. se întregeste astfel, că morile cari iau drept vamă măcinș, întrucât Societatea pe acții pentru produse de războiu nu ar avea cu ele nici un acord deosebit în privința transportului, au să spezeze măcinșul, conform dorinței Soc. pe acții pt. produse de războiu, fără nici o bonificare, sau la cea mai de aproape stație de cale ferată, sau la stația portului ori apoi, la moara de raion care nu este situată mai departe decât numitele stațiuni.

§ 7. De pedepsele stabilite în §-ul 19 al ordonanței Nr. 2192/1917 M. E. se face vinovat și acela, care violează opreliștele stabilite în § 3 al ordonanței de față cu privire la asigurarea trebuinței economice, ce se va fixa în altă ordonanță dată de ministrul de agricultură în înțelegere cu prezidentul oficiului de alimentare regnicolar.

§ 8. Această ordonanță este valabilă dela ziua publicării ei.

Pentru violarea dispozițiilor cuprinse în această ordonanță sunt valabile pedepsele pre-

văzute în ordonanța Nr. 2192/1917 M. E. Referitor la teritoriul, asupra căruia se extinde îndreptățirea acestei ordonanțe și asupra executării ei sunt valabile dispozițiile §-lui 21 al aceleiași ordonanțe.

Mai este încă de a se aminti, că în înțelesul ordonanței dela 22 Iunie a. c., cantitatea de bucate pentru cap și pentru o lună este pentru poporațiunea agricolă de 15 resp. 12 Kg., pentru poporațiunea dela orașe, care se poate aproviziona singură 12 Kg. de persoană pe lună și numai pentru cei aprovizionați de către autorități va fi de 7 Kg. de persoană pe lună.

Ministrul de agricultură a accentuat în casa magnaților, că s'ar simți fericit, dacă ar putea să ridice rațiunile pe lună, între împrejurările actuale însă nu poate lua nici o responsabilitate în privința aceasta.

Prețurile maxime pentru bucate.

Deodată cu ordonanța ministerială pentru *providerea poporațiunii cu bucate* a apărut și ordonanța cu privire la *prețurile maxime pentru bucate*. Această ordonanță are Nr. 2238/1917 M. E.

- *Lista prețurilor maxime admisibile pentru grâu, secară îndoitori, orz, ovăs și meiu.*

Numirea teritoriului	Grâu			Secară			O	IN	O	V	Meiu
	Dela 31 August - cu premit	Dela 31 August - 1 Nov. prețul fundamental	Dela 1 Noemvr. după detragere	Dela 31 August - cu premit	Dela 31 August - 1 Nov. prețul fundamental	Dela 1 Noemvr. după detragere					
In comitatele: Bihor, Maramurăș, Selagiu și Ugocia, și în orașele Oradea mare și Sătmar	49·50	47·50	44·50	47·50	45·50	42·50	46·—	—	44·—	—	46·—
In comitatele: Arad, Cenad, Timiș și Torontal, și în orașele Arad, Panciova, Timișoara și Vârșeț	49·—	47·—	44·—	48·—	46·—	43·—	45·—	—	44·—	—	46·—
In comitatul Caraș-Severin	49·50	49·50	44·50	48·—	46·—	43·—	45·—	—	44·—	—	46·—
In comitatele și în orașele ardelenice	50·—	48·—	50·—	48·—	46·—	43·—	45·—	—	44·—	—	46·—

Prețurile arătate aici se refer la *grâul* de calitate a 76 Kilograme, întru cât el nu conține părți străine peste 2%; la *secară* pentru o calitate de 71 Kilograme, la *orz* pentru o calitate de 64 Kilograme, la *ovăs* și *meiu* se cere numai ca marfa să fie cernută, sănătoasă și uscată.

Dacă *grâul* este mai greu de 76 Kilograme, până la 78 Kilograme se socotește de fiecare Kilogram câte 20 de fileri mai mult, iar pentru fiecare Kilogr. mai departe se socotesc câte 15 fileri mai mult.

Dacă greutatea *grâului* este mai mică de 76 Kilograme, se socotește până la 73 Kilograme de

fiecare Kilogram detragere de câte 20 fileri; iar dela 73 Kilograme în jos de fiecare Kilogram o detragere de câte 30 fileri.

Dacă *grâul* conține ingrediente peste 2%, se socotește de fiecare Kilogram o detragere de 25 fil.

Dacă *secara* este mai grea sau mai ușoară de 71 Kilograme, prețul ei se ridică sau se coboară cu câte 15 fileri de fiecare Kilogram; dincontră, dacă *secara* conține mai mult de 2% amestecătură străină, se detrag 20 fileri de Kilogram.

Dacă greutatea *orzului* trece de 64 Kilograme sau are o greutate mai mică, prețul maxim îi crește sau i se coboară cu 50 fileri până la o diferență de 3 Kilograme. Dacă *orzul* conține ingrediente de peste 2%, se detrag 20 fileri de fiecare Kilogram.

Afară de aceste *prețuri fundamentale* stabilite se mai incuviințează producătorilor pentru cantitățile de grâu, îndoitori și *secară*, vândute Societății pe acții pentru produse de războiu și predate acesteia până la 31 August 1917, o *premie* de K 2.— de maza metrică; dincontră se *detrag* trei coroane de maza metrică, dacă producătorul anunță numitei societăți cantitățile, ce le are pentru vânzare după 1 Noemvrie 1917, dacă nu poate dovedi pe calea oficiului de aprovizionare, că nu a putut treeră bucatele până la termenul indicat, din cauza lipsei de cărbuni. Detragerea de trei coroane nu are loc după 1 Noemvrie 1918 nici în cazul, dacă se poate dovedi, că anumite cantități de bucate, s. e. *semânță* pentru *semănat* etc., au rămas de prisos.

Prețurile maxime, cari cuprind în sine și spe-sele de transport până la stațiunea de încărcare, sunt a se înțelege fără sac, plătite în număr la locul primirei. Dacă predarea nu se face la o stațiune de cale ferată sau de navigație, spe-sele efective de transport până la stațiunea de expediare, se vor detrage din prețul maxim.

Un preț mai mare decât prețul maxim pentru cantitățile de grâu, *secară*, îndoitori și orz, recoltate în anul 1917, nu se poate compută sub nici un titlu; ceice calcă această dispoziție vor fi pedepsiți cu închisoare până la 6 luni și cu pedeapsă în bani până la K 2000.—. Dacă câștigul, ce producătorul l-a obținut pe cale nepermisă, se poate stabili, pedeapsa se poate dicta și până la duplul câștigului, chiar și dacă acest profit ar trece peste K 2000.—. Se vor pedepsi, mai departe aceia, cari conștient ori din îndolență sprijinesc sau retac astfel de manipulații. Dincontră scapă nepedepsiți aceia, cari au conces sau au plătit un preț peste prețul maxim, însă această întâmplare o aduc îndată la cunoștință. Judecata o fac și sentința o aduc în astfel de cazuri autoritățile administrative, ca judecătoria polițială, respective poliția u. reg. de stat.

Prețurile maxime stabilite nu se refer la cantitățile de bucate aduse *din alte țări*.

Pentru *semânță* de o calitate deosebit de bună ministrul de agricultură poate stabili un preț mai ridicat.

Pentru bucatele recoltate în anul 1916 rămân prețurile maxime stabilite dejă la timpul său.

Ordonanța este valabilă dela 24 Iulie a. c.

Evidențe statistice pentru agricultorii din Germania.

Pentru rechiziționarea și distribuarea mijloacelor de traiu s'a hotărât în Germania introducerea unei evidențe statistice particulare. Înainte de toate este vorba de 12 liste diferite, cari sunt a se purtă, având să fie provăzute cu următoarele înregistrări:

1. Suprafața teritorului economiei pe baza castrului sau pe altă bază vrednică de credință.

2. Numărul persoanelor, cari aparțin în mod permanent gospodăriei.

3. Numărul animalelor existente înregistrate după soiurile lor.

4. Suprafața cultivată cu bucate, arătând soiurile diferite de bucate, ce au să fie recoltate.

5. Rezultatele recoltei, ce se așteaptă și cele de fapt obținute după recoltă.

6. Semânța ce va avea să o samene întreprinzătorul economiei.

7. Cantitatea de bucate, de care are trebuință proprietarul.

8. Cantitatea de bucate, de care proprietarul are trebuință pe seama animalelor.

9. Diferența, ce rezultă după detragerea semânței, a bucatelor necesare pentru hrana personalului aparținător economiei și a acelor necesare pentru hrana animalelor.

10. Ce bucate au fost predate (controla de predare).

11. Cantitățile liberate pentru a fi prelucrate în scopul alimentației oamenilor și a nutririi animalelor (controla pentru consumul oamenilor și aceea a hranei animalelor).

12. Cantitățile cumpărate sau vândute, ca semânță de semănat (controla semânței).

Economii vor trebui să-și poarte aceste liste în duplu, printrucă astfel să fie în stare a-și examina și asemăna înșiși în orice timp datele proprii.

Chestia alimentației în parlamentul german.

Cu ocazia prezentării sale pentru prima oară în calitate de cancelar în parlamentul Germaniei, *Dr. Michaelis* a rostit, referitor la alimentație, în 19 l. c., următoarele:

În privința alimentației noastre, timpul de față este cel mai greu, care l'am trăit până acum. Iulie a fost luna cea mai rea. Aceasta noi am știut-o. Seceta a împiedecat dezvoltarea bucatelor și de fapt în timpul din urmă a domnit mare lipsă în multe locuri. Dar eu pot să dau expresiune încrederii mele mângâitoare, că în timp scurt va reveni ușurare și poporațiunea iarăș va dispune din belșug de alimente. Despre seceriș nu pot să spun nimica sigur. Dar nu se poate trage la îndoială, că va fi mai bine, decât în anul trecut. Ce e drept spicoasele sunt scurte, însă dezvoltarea grăuntelui este excepțională și în acest an putem conta la o recoltă mijlocie. În multe locuri ale imperiului au fost ploii la timp, cari au avut influință bună asupra dezvoltării cartofilor și sperăm a avea o bună recoltă de cartofi. Afară de aceea, dacă recolta din România și din alte teritorii ocupate o vom întrebuiți cu precauțiune, avem să biruim și calamitatea, care altfel ne-ar

amenință. S'a adevărit în acești ani de războiu, că Germania nu poate fi înfometată nici în caz de producțiune rea, cum a fost cea din anul 1916. Cu secuestrarea punctuală a recoltei și pe lângă distribuirea perfectă a bogatelor noastre provizii suntem într'un avantaj nespus față de Anglia. Cu durere a trebuit să experimentăm, că în urma economiei de războiu referințele dintre locuitorii orașelor și satelor s'au stricat în multe locuri. În această privință e indispensabil să respirăm neînțelegerile. În locul prim trebuie să prevenim agricultura, ca porțiunile stabilite în noul plan economic, îndeosebi porțiunile pe seama animalelor, să fie astfel fixate, ca de mai înainte să fie eschis, că nu vor fi îndestulitoare. Aceasta a fost o greșală a anilor trecuți, ceace bucuos o recunoaștem, pentrucă, natural, aceasta a avut drept urmare, că s'au întâmplat în mod necesar abuzuri. Și populațiunea orașelor trebuie să aprecieze greutatea mari, de cari trebuie să sufere agricultura în urma economiei de războiu și iarăși populațiunea satelor de pretutindeni trebuie să priceapă cât de mare e mizeria în industrie, în cercul populațiunii industriale și în orașele mari. Dacă aceasta se face, apropierea încă are să urmeze. Fiecare om trebuie să facă tot ce poate și e dator să facă față de alți oameni. Faptul îmbucurător, că sute de mii de copii i-am plasat la țară, poate va contribui la această apropiere. Noi într'aceea să grijim în tot modul, ca acest contrast să se domolească, să se niveleze și să dispară.

AGRICULTURĂ.

Recolta mondială. *Anglia, Franca, Italia, Spania, Olanda, Scandinavia și Elveția* au produs la olaltă înainte de războiu în mediu 735.500,000 bushel, în anul 1916 însă numai 635.000,000 bushel. În anul de față prospectele recoltei sunt cu mult mai nefavorabile. Astfel țările din Europa sunt foarte avizate la bucatele din alte continente, al căror transport însă depinde de circulația vapoarelor prin zonele periculoase și în genere dela vapoarele comerciale, anume pentru transportarea bucatelor. În porturile *Australiei* zac din anul trecut la 200.000,000 bushel, cari bucate ar fi de ajuns pe trei luni pentru toate statele Europei, avizate la import, dar cari, în lipsa de vapoară, nu se pot transporta.

În *India* rapoartele publică, în asemănare cu rezultatele din anii precedenți, următoarele date:

anii:	bushel:
1916—1917	375.000,000
1915—1916	318.000,000
1914—1915	312.000,000
1909—1913 în mediu	350.000,000

În *Argentina* datele sunt mai nefavorabile. Anume:

anii:	bushel:
1916—1917	77.000,000
1915—1916	173.000,000
1914—1915	168.000,000
1909—1913 în mediu	149.000,000

În *Australia* recolta e bună și în acest an, dar Europa nu va avea folos de ea, ca și de cea din anii trecuți, din cauza lipsei mijloacelor de transport.

anii:	bushel:
1916—1917	149.000,000
1915—1916	143.000,000
1914—1915	25.000,000
1909—1914 în mediu	90.000,000

In *Statele-Unite ale Americii*:

anii:	bushel:
1916	639.836,000
1915	1,025.801,000
1914	891.000,000
1909—1914 în mediu	728.225,000

In *Canada*:

anii:	bushel:
1916	220.367,000
1915	406.755,000
1914	161.280,000
1909—1914 în mediu	186.026,000

Statele antantei și ale țărilor neutrale ar trebui să fie provăzute cu bucate din numitele continente și țări, dar anevoie se vor găsi mijloacele de transport în acest scop. De aceea în toată lumea s'a dat lozinca: *trebuie cruțate bucatele*, ca să o putem duce oarecum dela o recoltă până la alta în aceste timpuri grele.

CRONICĂ.

Augmentarea capitalurilor societare la bănci și întreprinderi se continuă și acum. Astfel dintre institutiile noastre, cetim, că «Economul» a decis să-și urce capitalul dela Cor. 400,000— la Cor. 1,000 000—. «Lăpușana» din Lăpușul-ung. deasemenea a convocat adunare generală în scopul urcării capitalului său de acțiuni.

Intre băncile săsești mai multe au pus în curgere urcarea capitalurilor lor. Intre acestea găsim și casa de economii din Brașov «Allgemeine Sparkassa», care încă și-a convocat adunarea generală extraordinară în acest scop.

*

Băncile noastre pentru fundațiunea ziaristilor. La rugarea adresată băncilor române de epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria s'au mai făcut următoarele contribuiri:

Transport din Nr. 27	Cor. 2,865.—
«Nădlăcana»	„ 200.—
	<u>Total Cor. 3,065.—</u>

Publicarea contribuțiilor se va continua.

Sumarul:

Aprovizionarea populațiunii. — Prețurile maxime pentru bucate. — Evidențe statistice pentru agricultorii din Germania. — Ghestia alimentației în parlamentul german. — *Agricultură*: Recolta mondială. — *Cronică*: Augmentarea capitalurilor societare. Băncile noastre pentru fundațiunea ziaristilor.

„CODREANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Băsești.

Aviz.

Aducem la cunoștința tuturor deponenților inst. nostru că din 1 Iulie a c. reducem etalonul intereselor de depuneri dela 4% — și anume: până la suma de 10.000 se va solvi 3%, iar dela 10,000 în sus după depuneri stabile 3½%. Darea de interese o solvește institutul.

1—1

Direcțiunea.